

Sygn. akt: III U 702/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Beata Bielska
Protokolant:	sekretarz sądowy Ewelina Asztemborska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 października 2013 r. w O.

sprawy z odwołań T. S. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o wyrównanie emerytury

na skutek odwołań T. S. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 27.03.2013r. **znak** (...)

orzeka:

- zmienia zaskarżoną decyzję i decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. z dnia 25 stycznia 2012 roku znak: (...) -1/20/E i stwierdza, że T. S. (1) ma prawo do wypłaty emerytury za okres od dnia 01 października 2011 roku do dnia 21 listopada 2012 roku,
- wniosek o wypłatę odsetek przekazuje do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P..

UZASADNIENIE

W piśmie z dnia 18.04.2013r. T. S. (2) wniosła odwołanie od decyzji ZUS z dnia 27.03.2013r., którą to decyzją ZUS odmówił uchylenia swojej decyzji z dnia 25.01.2012r., w części w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury za okres od dnia 01.10.2011r. do dnia 21.11.2012r.

Odwołująca podniosła, że wstrzymanie wypłaty emerytury jest niezgodne z Konstytucją i orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. w sprawie sygn. akt K 2/12.

Nadto wniosła o nakazanie organowi rentowemu wypłaty zaległej emerytury od dnia 01.10.2011r. do dnia 21.11.2012r. wraz z ustawowymi odsetkami od każdej zaległej miesięcznej raty oraz zasądzenie kosztów procesu.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie wskazując, że o ustaniu przyczyny zawieszenia świadczenia emerytalnego odwołującej decyduje data opublikowania wyroku Trybunału Konstytucyjnego oraz data złożenia

wniosku o podjęcie wypłaty świadczenia. Ponieważ wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012r. został opublikowany w Dzienniku Ustaw z dnia 22.11.2012r., a Trybunał nie wskazał ani w wyroku, ani w jego uzasadnieniu innej daty utraty mocy prawnej art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przepisy te z dniem 22.11.2012r. utraciły moc obowiązującą w stosunku do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r.

Sąd ustalił, co następuje:

Decyzją z dnia 01.06.2009r. T. S. (2) przyznano prawo do emerytury od dnia 01.05.2009r. Na dzień przyznania emerytury odwołująca pozostawała w zatrudnieniu.

W związku ze zmianą przepisów emerytalnych, decyzją z dnia 25.01.2012 r. organ rentowy wstrzymał wypłatę jej emerytury od dnia 01.02.2012r., ponieważ ubezpieczona kontynuowała zatrudnienie u pracodawcy, u którego pracowała przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Ponieważ zmiana przepisów emerytalnych nastąpiła od 1.10.2011r., odwołująca w dniu 7.02.2012r. dobrowolnie dokonała zwrotu świadczenia za okres od 01.10.2011r. do 31.01.2012r. w kwocie 5.911,80zł.

W dniu 21.11.2012r. odwołująca złożyła wniosek o wznowienie wypłaty zawieszonych świadczeń emerytalnych wraz z odsetkami począwszy od 01.10.2011r. W uzasadnieniu powołała się na treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 13.11.2012r. wydany w sprawie sygn. akt K 2/12.

Po rozpoznaniu tego wniosku decyzją z dnia 20.12.2012r. ZUS podjął odwołującej wypłatę emerytury od dnia 22.11.2012r. Następnie zaskarżoną decyzją z dnia 27.03.2013r. odmówił uchylecia decyzji z dnia 27.01.2012r. w części, w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury od dnia 01.10.2011r. do dnia 21.11.2012r. Zdaniem organu rentowego dopiero z chwilą wejścia w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012r. tj. od dnia 22.11.2012r. (dnia publikacji w Dzienniku Ustaw) możliwa jest wypłata należnej emerytury dla odwołującej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wyrokiem z dnia 13.11.2012r. Trybunał Konstytucyjny w sprawie o sygn. akt K 2/12 orzekł, iż art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wprawdzie treść sentencji wyroku Trybunału Konstytucyjnego mogłaby nasuwać wniosek, że dotyczy wszystkich osób, które uzyskały prawo do emerytury przed dniem 01.01.2011r., jednakże z uzasadnienia tego wyroku w sposób jednoznaczny wynika, że Trybunał Konstytucyjny uznał, że art. 103a w/w ustawy jest niekonstytucyjny w stosunku do osób, które uzyskały prawo do emerytury w przedziale czasowym od dnia 08.01.2009r. do dnia 31.12.2010r.

Do grona tych osób należy odwołująca. W świetle powyższego wyroku odwołanie od zaskarżonej decyzji jest zasadne.

Trybunał Konstytucyjny w w/w orzeczeniu wywodził bowiem, że osoby, które uzyskały prawo do emerytury w okresie od dnia 08.01.2009r. do dnia 31.12.2010r. podejmowały decyzję o przejściu na emeryturę w stanie prawnym, który nie nakazywał rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, aby emerytura mogła być wypłacana. Wobec powyższego działając w zaufaniu do państwa i stanowionego przez nie prawa, ubezpieczeni ci podjęli decyzję co do przejścia na emeryturę. Trybunał Konstytucyjny argumentował, że gdyby wiedzieli oni, że nastąpi zmiana stanu prawnego, uzależniająca realizację prawa do świadczenia emerytalnego od uprzedniego rozwiązania stosunku pracy, ich decyzja mogła być inna, bo z perspektywy dokonanej nowelizacji ustawy o emeryturach i rentach z FUS i objęcia nią także tych osób, okazała się dla nich niekorzystna.

Bezspornym w przedmiotowej sprawie jest, że odwołująca nabyła prawo do emerytury bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy. Poza sporem pozostawało też, że wniosek o wznowienie postępowania w sprawie zawieszenia wypłaty świadczeń złożyła w ustawowym, określonym w art. 145a § 2 kpa, terminie jednego miesiąca od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

Kwestią sporną pozostawało jedynie określenie skutków prawnych pod względem czasowym wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012r.

Sąd Okręgowy uznał, że przedmiotowe orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wywołuje skutek *ex tunc*, tj. ma skutek wsteczny, czyli usuwa zakwestionowaną normę prawną od chwili jej wejścia w życie. Wskazać w tym miejscu należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przeważa pogląd o skuteczności *ex tunc* wyroków Trybunału Konstytucyjnego. W postanowieniu z dnia 09.08.2012r., wydanym w sprawie V CSK 402/11, LEX 1226776 Sąd Najwyższy wyjaśnił, że w odniesieniu do orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, wchodzących w życie z dniem ogłoszenia, wypracowano generalnie jednolite stanowisko, zgodnie z którym skutki takich orzeczeń rozciągają się co do zasady wstecz, do chwili wydania tego aktu lub do chwili wejścia w życie Konstytucji, jeżeli niekonstytucyjny akt prawny wydany został przed tą datą (vide np. uchwała Sądu Najwyższego z 03.07.2003r., III CZP 45/03, OSNC 2004, nr 9, poz. 136, wyrok SN z 18.04.2002r., IIIRN 4/01, OSNP 2003, nr 2, poz. 25). Wsteczne działanie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego obejmować może również okres sprzed wejścia w życie Konstytucji, jednak tylko wówczas, gdy przepisy uznane za niekonstytucyjne naruszały także zasady konstytucyjne obowiązujące w chwili jego wydania (vide: wyrok SN z 09.10.2003r., I CK 150/02, OSNC 2004, nr 7-8, poz. 132).

Mając na uwadze powyższe przeważające stanowisko judykatury, Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie uznał, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13.11.2012r., wydany w sprawie o sygn. akt K 2/12, który wszedł w życie z dniem jego ogłoszenia w Dzienniku Ustaw z dnia 22.11.2012r., wywołuje skutki prawne *ex tunc*.

Wskazać też należy, że za takim rozumieniem określenia skutków prawnych, pod względem czasowym, wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012r., przemawia również sens instytucji wznowienia postępowania (w tym również wznowienia postępowania administracyjnego). Przyjęcie odmiennego stanowiska przekreśliłoby bowiem sens instytucji wznowienia postępowania, którego celem jest wydanie rozstrzygnięcia zgodnego z prawem, w sytuacji, gdy orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego zawiera wiążące stwierdzenie, że akt normatywny pozostaje w sprzeczności z Konstytucją. Jeżeli bowiem podstawę wznowienia stanowi oparcie rozstrzygnięcia na akcie normatywnym uznanym następnie za niezgodny z Konstytucją, rozpatrywanie sprawy powoduje konieczność uwzględnienia innego stanu prawnego w takim zakresie, w jakim wpływa on na orzeczenie wydane w tym postępowaniu.

Biorąc pod uwagę wszystkie podniesione wyżej argumenty, Sąd w oparciu o art. 477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał T. S. (2) prawo do wypłaty emerytury za okres od dnia 01.10.2011r. do dnia 21.11.2012r. Poza sporem bowiem w sprawie było, iż na skutek decyzji z dnia 27.01.2012r. odwołującej faktycznie wstrzymano wypłatę świadczenia za okres od dnia 01.10.2011r. do dnia 21.11.2012r., gdyż T. S. (2) dobrowolnie zwróciła do ZUS kwoty emerytury także za okres od 01.10.2011r. do 31.01.2012r.

Wniosek T. S. (2) o wypłatę odsetek Sąd na mocy art. 477¹⁰ § 2 kpc przekazał natomiast do rozpoznania organowi rentowemu. Zgodnie z tym przepisem, jeśli ubezpieczony zgłosił nowe żądanie, dotychczas nie rozpoznane przez organ rentowy, Sąd przyjmuje to żądanie do protokołu i przekazuje je do rozpoznania organowi rentowemu. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie. Decyzja, będąca przedmiotem odwołania w przedmiotowej sprawie nie zawiera rozstrzygnięcia o odsetkach a jedynie odnosi się do należności głównej.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.